

33.0115 עבודה פרטית והשתתפות חיילים בעסקים פרטיים

תוקף סעיפים 1 עד 47 מיום 10 במארס 2008

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. "עבודה" - עבודה או עיסוק שנהוג לקבל עבורם שכר או תמורה או הנושאים רווחים וכן התמחות מקצועית, בין בשכר ובין שלא בשכר.
- ב. "עבודה פרטית" - עבודה המבוצעת שלא עקב תפקיד המוטל על חייל בשירותו בצבא.
- ג. "שירות קבע" - לרבות שירות סדיר נוסף בתנאי קבע או שירות מילואים נוסף בתנאי קבע.
- ד. "שירות חובה" - שירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, לרבות שירות סדיר נוסף בתנאי חובה.
- ה. "שירות סדיר" - שירות הקבע ושירות החובה.
- ו. "חייל" - חייל בשירות הסדיר.
- ז. "התמחות מקצועית" - התמחות הדרושה על-פי דין לרכוש מקצוע או התמחות מקצועית החיונית לשמירת הכושר המקצועי.
- ח. "ספורטאי מצטיין" - חייל בשירות חובה שמכירות בו רשויות הצבא כספורטאי מצטיין, כאמור בהק"א 31-03-03 "שירות ספורטאים ושחמטאים מצטיינים בצה"ל - נוהל", לרבות ספורטאי פעיל ועילוי.
- ט. "התנדבות בקהילה" - עבודה המבוצעת ללא שכר וללא תמורה לטובת הכלל בתחומי בריאות, חינוך, רווחה וביטחון וכיו"ב.
- י. "מפקד יחידה" -

(1) מפקד יחידת רישום בדרגת סא"ל, לפחות;

(2) במטה הכללי - ראשי האגפים, ראשי החטיבות וראשי המחלקות הכפופים להם;

(3) במפקדת הפיקוד, במפקדת זרוע האוויר והחלל ובמפקדת זרוע הים - מפקד הפיקוד, מפקדי הזרועות או מי שהוסמכו לכך על ידם בדרגת סא"ל, לפחות;

(4) במפקדת קצין חיל ראשי - קצין החיל הראשי או מי שהוסמך לכך על ידו בדרגת סא"ל, לפחות.

כללי

2. ככלל, חייל לא יעסוק בכל עבודה פרטית, בין בשעה שהוא בתפקיד ובין בשעה שאינו בתפקיד, למעט במקרים המפורטים בפקודה זו.
3. חייל אשר עונה לתנאים המפורטים בפקודה זו, יוכל לעסוק בעבודה פרטית רק לאחר שנמסר לידו היתר עבודה פרטית כנדרש, ובהתאם לתנאיו.
4. חייל העובד לפי היתר עבודה פרטית מטעמי מצוקה כלכלית, רשאי לקבל שכר בתמורה לעבודתו.

בלמ"ס

33.0115
פקודות מטכ"ל, 11 אבג' 78

5. חייל שאינו בחופשה ללא תשלום, והעובד לפי היתר עבודה פרטית מטעמים שאינם טעמים של מצוקה כלכלית, אינו רשאי לקבל שכר או תמורה כלשהי בעבור עבודתו. כל שכר או תמורה המגיעים לחייל ממעסיקו עבור עבודתו - עליו לתרום לצה"ל באמצעות קרן לב"י.
6. על אף האמור בסעיף 5 לעיל, הגורם המוסמך לאשר עבודה פרטית כאמור בסעיף 9 לעיל, רשאי להתיר לחייל לקבל ממקום עבודתו החזר הוצאות נסיעה והוצאות אש"ל, בהתאם לכללים שייקבעו על ידי רמ"ח הפרט.
7. חייל שנפגע במהלך עבודה פרטית, אינו זכאי לזכויות לפי חוקי השיקום, אלא אם היתר העבודה הפרטית ניתן לחייל מטעמי מצוקה כלכלית, והתקיימו לגביו יתר התנאים הקבועים בחוק התגמולים לחיילים ולבני משפחותיהם (חבלה שלא בעת מילוי תפקיד), התשמ"ח-1988.
8. היתר העבודה הפרטית אינו מזכה את החייל בתשלום כלשהו מצה"ל.

סוגי היתרי עבודה פרטית

9. היתרי עבודה פרטית יינתנו מהטעמים המפורטים להלן:
- א. היתר עבודה מטעמי מצוקה כלכלית;
- ב. היתר עבודה פרטית להתנדבות בקהילה;
- ג. היתר עבודה פרטית לספורטאי מצטיין;
- ד. היתר עבודה פרטית בגין התמחות מקצועית;
- ה. היתר חריג.

גורם מאשר

10. הגורמים המוסמכים לאשר היתר לעבודה פרטית הינם כמפורט להלן:
- א. חיילים בשירות החובה - היתרי עבודה כמפורט בסעיף 8, סעיפי משנה א ו- ב לעיל - מפקד היחידה; היתרי עבודה, כמפורט בסעיף 8, סעיפי משנה ג עד ה לעיל - אמ"ש-רמ"ח מופ"ת (או מי שהוסמך לכך מטעמו).
- ב. חיילים בשירות הקבע - אמ"ש-רמ"ח מופ"ת (או מי שהוסמך לכך מטעמו).
- ג. חייל בשירות הקבע הנמצא בחופשת פרישה או בחופשה צבורה הצמודה לחופשת פרישה - אמ"ש-רמ"ח מופ"ת.
- ד. חייל בשירות הקבע המצוי בחופשה ללא תשלום - הגורם המוסמך לאשר את יציאתו לחופשה.

תנאים למתן היתר עבודה פרטית

11. היתרים לעסוק בעבודה פרטית יינתנו בהתקיים כל התנאים המפורטים להלן ובכפוף ליתר הוראות פקדה זו וליתר פקודות הצבא:
- א. מתן ההיתר לא יפגע במילוי המשימות המוטלות על היחידה.
- ב. העבודה הפרטית מתבצעת לאחר שעות הפעילות של החייל ביחידתו, כאשר הוא פנוי מכל תפקיד שהוטל עליו בשירותו הצבאי.
- ג. ביצוע העבודה הפרטית אינו נוגד את האינטרסים של המדינה.
2. אין בביצוע העבודה משום פגיעה בשמור הטוב של צה"ל או בדמותו בעיני הציבור.
- ה. מתן ההיתר מותנה בהנחיות ביטחוניות שיקבע אמ"ן-מחב"ם.

בלמ"ס

33.0115
פקודות מסכ"ל, 11 אבג' 78

1. החייל אינו לובש מדים בזמן העבודה, ואינו משתמש בציוד צבאי כלשהו לטובת הפעילות בהיתר הניתן לו, לרבות ספרות מקצועית.
2. החייל אינו מועסק בעבודה פרטית הדורשת ממנו לשאת נשק, לרבות נשק אזרחי, למעט תפקידים מוגדרים, כמפורט בפ"מ [33.0126](#).
3. מתן ההיתר לעבודה פרטית תואם לכלל האיסורים הקיימים בפקודה זו בפרט, וביתר פקודות צה"ל בכלל.

היתר עבודה מטעמי מצוקה כלכלית- לחיילי חובה בלבד

12. היתר עבודה פרטית מטעמי מצוקה כלכלית נועד לסייע לחייל בשירות החובה או לאפשר לחייל כאמור לסייע למשפחתו במצב של מצוקה כלכלית או מצוקה סוציאלית קשה.
13. היתר עבודה פרטית מטעמי מצוקה כלכלית יינתן לחייל בשירות החובה בלבד, בהתקיים אחד מהתנאים שלהלן, כמפורט בהק"א 35-06-02.
 - א. חייל שהוכר על ידי רשויות הצבא כחייל בודד, כמפורט בפ"מ [35.0808](#), או כחייל הזכאי לתשלומי משפחה, כמפורט בפ"מ [35.0210](#);
 - ב. החייל ומשפחתו שרויים במצוקה כלכלית או במצוקה סוציאלית קשה;
 - ג. חייל בשירות החובה מעל גיל 24 או עתודאי בשירות החובה מעל גיל 22;
 - ד. חייל בשירות החובה המשרת ביחידה ברמת פעילות א ומעלה;
 - ה. נהגי סיור סימול מקצוע 0686;
 - ו. חיילים המשתייכים למערך השמ"ש;
 - ז. חיילים המשתייכים לאוכלוסיית בני הישיבות;
 - ח. עובדי משמרות בתפקידי טבחות, כולל משגיחי כשרות סימול מקצוע (0817), אבטחת מתקנים, כבאים, עובדים כלליים בעלי סימול מקצוע (0040) המשרתים כטבחים במטבח.
14. ניתן לתת היתר עבודה פרטית לחייל בשירות החובה שלא מתקיימים לגביו תנאי סעיף 12, במסגרת חופשה מיוחדת, ולפרק הזמן של החופשה האמורה בלבד, כמפורט בפ"מ [35.0402](#), לאחר שאישר המפקד המוסמך את בקשתו לחופשה מיוחדת.
15. יובהר כי חייל המבצע שירות במשמרות, כמפורט בהק"א 33-02-06, יקבל היתר עבודה מטעמי מצוקה כלכלית, רק אם יעמוד באחד מהתנאים המפורטים בסעיף 13 לעיל.
היתר עבודה פרטית להתנדבות בקהילה
16. היתר העבודה הפרטית בגין התנדבות בקהילה נועד להסדיר התנדבות חיילים בקהילה, בעבודה או בעיסוק שנהוג לקבל עבורם שכר או תמורה.
17. מפקד בדרגת סא"ל רשאי לאשר לחייל בקשה להיתר עבודה פרטית להתנדבות בקהילה בתנאי שהחייל אינו מקבל תמורה כספית או טובת הנאה כלשהי בעבור התנדבותו, למעט במקרה בו טובת הנאה הינה תנאי הכרחי לקיום הפעילות ההתנדבותית.
18. אמ"ש-רמ"ח מופ"ת (או מי שהוסמך מטעמו) רשאי לאשר בקשה להיתר עבודה פרטית לפעילות לטובת הקהילה אשר ניתנים עבורה שכר או תמורה בלמ"ס בתנאי שהשכר או התמורה יועברו על ידי המעסיק, או החייל כתרומה לצה"ל באמצעות קרן לב"ג, כאמור בסעיף 6 לעיל.

19. היתר עבודה פרטית לספורטאי מצטיין נועד להסדיר את פעילותו של חייל בשירות החובה המוכר מטעם רשויות הצבא כספורטאי מצטיין באגודת הספורט שהוא פועל במסגרתה.

20. היתר עבודה פרטית לספורטאי מצטיין, כהגדרתו בהק"א 31-03-03, יינתן רק לפעילותו במסגרת אותה אגודת הספורט.

21. רמ"ח מופ"ת (או מי שהוסמך על ידו לכך) רשאי לאשר לחייל היתר עבודה פרטית בגין היותו ספורטאי מצטיין, בתנאי שהחייל לא יקבל שכר או טובת הנאה כלשהי בעבור פעילותו כספורטאי מצטיין.

22. אם פעילות החייל כספורטאי מצטיין כרוכה בהוצאות, רמ"ח מופ"ת (או מי שהוסמך על ידו לכך) רשאי לאשר לו לקבל החזר הוצאות מאגודת הספורט שאליה הוא שייך, בהתאם לנוהל המפורט בהק"א 35-06-02.

היתר עבודה פרטית בגין התמחות מקצועית

23. היתר עבודה פרטית בגין התמחות מקצועית נועד להסדיר פעילות חייל הנדרשת לצורך מקצועו הצבאי או להשכלתו, לעסוק בתחום התמחותו מעבר לשעות הפעילות בתפקידו הצבאי.

24. אמ"ש-רמ"ח מופ"ת רשאי להעניק היתר לעבודה פרטית בגין התמחות מקצועית באישור הגורם המפורט להלן:

א. לגבי התמחות הדרושה על-פי דין לרכוש מקצוע או התמחות מקצועית, החיונית לשמירת כושר מקצועי, ובלבד שקיימת זיקה בין המקצוע או ההתמחות המקצועית לבין מקצועו הצבאי של החייל - הכול בהתאם לאישור רמ"ח הסגל (או מי שהוסמך לכך מטעמו).

ב. עבור חייל המוכר כמומחה בתחום נדיר - לפי חוות דעת מקצועית שאישר קצין החיל הראשי של החייל (או מי שהוסמך לכך מטעמו).

היתר עבודה פרטית לפורשים

אמ"ש-רמ"ח מופ"ת יוכל להעניק היתר לעבודה פרטית לחייל בחופשת פרישה או בחופשה צבורה הצמחה לחופשת הפרישה (לרבות חייל המשוחרר על פי הפ"ע 3.0508 ואשר שוהה בחופשת התארגנות), ויחולו לגבי העבודה הפרטית ההסדרים הקבועים בהק"א 36-01-03 " חופשת פרישה ותנאי שירות - חיילים בשירות קבע הפורשים לגמלאות".

היתר עבודה פרטית לאנשי מילואים

25. לעניין סעיפים 25 עד 30, "חייל" - חייל בשירות מילואים פעיל.

26. חייל שיצא לחופשה שאושרה כדן, רשאי לעסוק בכל עבודה או בעסק פרטי, בלי שיצטרך להצטייד בהיתר מיוחד לשם כך.

27. חייל לא ילבש מדים בזמן שהוא עוסק בעבודה פרטית או בעסק פרטי, ולא יציג את עצמו כחייל בשירות פעיל.

28. פגיעה שאירעה בזמן העבודה הפרטית או העיסוק הפרטי, אינה פגיעה עקב השירות, ואינה מקנה כל זכות לפי חוקי השיקום החלים לגבי חיילים.

29. מפקד יחידה בדרגת ס"ל רשאי לאסור בכתב על חייל לעסוק בעבודה פרטית בתקופת שהותו בשירות מילואים פעיל, אם המפקד סבור כי עבודה כאמור תפגע במילוי תפקידו הצבאי או שקיימת הצדקה מיוחדת אחרת לעשות כן (נוסח כתב האיסור מצוי בנספח הק"א 35-06-02). החלטה כאמור תימסר לחייל.

בלמ"ס

33.0115
פקודות מסכ"ל, 11 אבג' 78

30. אמ"ש-רמ"ח מופ"ת יהיה רשאי לאשר היתר עבודה פרטית גם במקרים חריגים שאינם נופלים בגדר סעיפים 11 עד 28 לעיל, ולאשר היתר עבודה פרטית בתנאים החורגים מהאמור בסעיף 5 לעיל.

נוהל הגשת בקשה להיתר עבודה פרטית

31. בקשה להיתר עבודה פרטית תכלול פירוט מלא לגבי אופי העבודה, התמורה שתתקבל עבורה והשעות המתוכננות לביצוע העבודה. חוות דעת של מפקדו הישיר של החייל ושל מפקד יחידתו, בדרגת סא"ל, לפחות, יצורפו לבקשה. הסבר פרטני לנוהל הגשת הבקשה נמצא בהק"א 35-06-02.

32. בקשה להיתר עבודה פרטית טעונה אישור של האחראי על ביטחון המידע ביחידה, כי מסר לחייל הנחיות ביטחון מתאימות.

33. בקשה להיתר עבודה פרטית הכרוכה בחשיפה לכלי התקשורת, טעונה קבלת אישור מדובר צה"ל, לצורך קבלת הנחיות בדבר התבטאות בכלי התקשורת.

34. כחלק בלתי-נפרד מנוהל הבקשה, למעט בקשה להיתר עבודה בגין מצוקה כלכלית, נדרשים החייל ומעסיקו להתחייב כי שכרו יועבר לקרן לב"י. ההתחייבות תצורף לבקשה בטרם תועבר לגורם המאשר. טופס ההתחייבות נמצא בנספח להק"א 35-06-02.

35. בקשות למתן היתר לעבודה פרטית שבהן דן אמ"ש-רמ"ח מופ"ת (או מי שהוסמך לכך מטעמו), יועברו באמצעות קציני הת"ש הפיקודיים, הזרועיים או החיליים. מפקד יחידתו של החייל המבקש בדרגת סא"ל, יצרף לבקשה את חוות דעתו לגביה.

תוקף ההיתר

36. היתר לעסוק בעבודה פרטית יינתן לתקופה של עד שנה ממועד אישור הבקשה, למעט במקרים שיפורטו בהק"א 35-06-02. חייל המבקש לחדש היתר שניתן לו, יגיש בקשה חדשה, וזו תיבדק על-פי ההוראות המפורטות בפקודה זו.

37. מי שמוסמך לתת היתר לעבודה פרטית, רשאי לבטלו במקרים המפורטים להלן:

א. נמצא כי מצבו הכלכלי של החייל הוטב, ואין הצדקה לתת לו היתר בגין מצוקה כלכלית.

ב. פעילות החייל במסגרת העבודה הפרטית אינה עולה בקנה אחד עם תנאי ההיתר שניתן לו או עם הוראות פקודה זו או יתר פקודות הצבא.

ג. נמצא כי פעילות החייל במסגרת שלשמה ניתן ההיתר הסתיימה או הופסקה.

ד. התנהגות החייל אינה ראויה.

38. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף לעיל, מוסמך רמ"ח מופ"ת לבטל היתר עבודה פרטית שניתן לחייל מטעמים מיוחדים שיירשמו.

איסורים בעבודה פרטית

39. אין להעסיק חייל בעבודה פרטית במחנה צבאי או בעבודה פרטית הנעשית עבור הצבא.

40. ככלל, לא יינתן היתר עבודה פרטית, אם ביצוע העבודה הפרטית עלול להביא את החייל למצב של ניגוד עניינים. בעניין זה יחולו הוראות פ"מ [33.0148](#).

41. לגבי היתר עבודה פרטית לחייל שנשלח להשתלם או למלא תפקיד בחו"ל מטעם המדינה באותה מדינה,

יחולו הוראות פ"מ [33.0124](#).

בלמ"ס

43. חייל לא יהיה בעל שליטה או יכולת לחייב בפעולותיו או בהחלטותיו תאגיד או גוף עסקי אחר, אלא אם ניתן לו אישור לכך על ידי אמ"ש-רמ"ח מופ"ת.

44. חייל שהינו בעל עניין, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, בתאגיד או בעל זכות השפעה ממשית על התנהלותו גוף עסקי אחר, ידווח על כך לאמ"ש-רמ"ח מופ"ת באמצעות צינורות הפיקוד שבהם מועברת בקשה להיתר עבודה פרטית.

45. סעיף זה לא יחול לגבי חברות במשק שיתופי של ההתיישבות העובדת ולגבי השתתפות בפעולה עסקית הנעשית עבור מערכת הביטחון או כהונה כבעל תפקיד בחברה שרוב מניותיה בידי מערכת הביטחון, במסגרת תפקידו של החייל בצה"ל ולפי הוראות הממונים עליו, כאשר אין לו בהן טובת הנאה עבורו מעבר לזכויותיו כחייל.

46. חייל לא יעסיק אצלו, בין בשכר ובין שלא בשכר, בין בשעות הפעילות ובין מחוץ לשעות הפעילות, חייל או עובד צה"ל בעבודות פרטיות למיניהן. על אף האמור לעיל, רשאי חייל לסייע לחברו ללא צורך בהיתר לפי פקודה זו, אם אין ביניהם כפיפות פיקודית ואין ניתנת בעבור סיועו תמורה כלשהי.

שונות

47. אמ"ש-רמ"ח מופ"ת רשאי לדרוש מכל חייל למסור לו כל מידע או מסמך הנוגע לעבודה הפרטית שבגינה ביקש היתר או לאישור אחר שביקש לפי פקודה זו. לגבי השתתפות חיילים בתחרויות המאורגנות על ידי גורמים אזרחיים, יחולו הוראות פ"מ [33.0117](#).